

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук Сердюка Євгенія Васильовича на дисертацію Марина Петра Петровича «Адміністративні справи пов'язані із публічною службою», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Діяльність публічних службовців здійснюється в межах, що прямо визначені законодавством. При цьому, публічні службовці повинні мати, як і інші працівники, цивільні права, які необхідні для нормального виконання свої повноважень, за умови дотримання зобов'язань, що випливають з їхнього адміністративно-правового статусу й характеру їх функцій.

Інколи, на службові права публічних службовців здійснюються незаконні посягання та порушення. Механізмом протидії цьому явищу є, зокрема, адміністративне судочинство. Юрисдикція адміністративних судів поширюється на правові спори з приводу прийняття на публічну службу, проходження та звільнення з публічної служби. Аналізована здобувачем категорія адміністративних справ є досить проблемною, що зв'язано з низкою правових факторів.

Відповідно, недостатня захищеність правового статусу публічних службовців, як суб'єктів здійснення суспільно-важливих функцій, зумовлює необхідність їх адміністративно-правового захисту в порядку адміністративного судочинства у справах пов'язаних з публічною службою, що в комплексі обґрунтовує актуальність дисертаційної роботи Марина Петра Петровича на тему «Адміністративні справи пов'язані із публічною службою».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Тема дисертаційного дослідження узгоджується з положеннями Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р., Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015, Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015, Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року, схваленої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474. Дисертацію виконано відповідно до планів науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права.

Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу нормативних джерел, теоретичних засад та правозастосовної практики розкрити сутність та процесуальні особливості адміністративних справ пов'язаних із публічною службою, сформулювати пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення норм чинного адміністративно-процесуального законодавства. Сформульовані відповідно до мети завдання дозволили дисертантці визначити сутність та особливості розгляду адміністративних справ пов'язаних із публічною службою, виробити пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення обраної проблематики.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані вдало і відповідають вимогам МОН України.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження

зумовлено досить раціональною та внутрішньо узгодженою структурою дисертаційної роботи. Загальна структура роботи в цілому є логічною, послідовною, раціональною, обґрунтованою предметом, метою та завданнями дослідження.

Методологічною основою дисертації стали загальні і спеціальні методи наукового пізнання. Їх застосування обумовлюється системним підходом, що дає можливість досліджувати проблеми в єдності їх соціального змісту та юридичної форми. Загалом, комплексне поєднання зазначених методів дослідження стало запорукою успішного вирішення поставлених дисертантом завдань.

Високий ступінь вірогідності і наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням Нормативним підґрунтям дослідження є Конституція України, Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кодекс законів про працю України, інші кодифіковані акти, закони України «Про державну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про судоустрій і статус суддів», «Про запобігання корупції», «Про Національну поліцію», інші законодавчі та підзаконні акти. Емпіричну базу дисертації становлять узагальнені дані з Єдиного державного реєстру судових рішень України, матеріали та інформація з офіційних ресурсів Міністерства соціальної політики України, Міністерства юстиції України, Державної служби статистики України, інших суб'єктів публічної адміністрації.

Зміст дисертації в цілому характеризується досить високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. Чітко виражений теоретичний підхід, зокрема, вдало розроблені дефініції, класифікації і критерії дозволили автору аргументовано визначити власну позицію щодо багатьох дискусійних

проблем розгляду та вирішення адміністративних справ пов'язаних із публічною службою.

Дисертація виконана здобувачем самостійно. Усі сформульовані положення та висновки є результатом особистих досліджень дисертанта. Ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення позицій здобувача або відповідної наукової полеміки.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є новітнім комплексним системним дослідженням адміністративних справ пов'язаних із публічною службою. За результатами проведеного аналізу сформовано низку нових теоретичних та практичних положень, висновків та пропозицій.

Так, автором вперше доведено, що судовий захист адміністративними судами публічних службовців шляхом відновлення їх порушених прав та інтересів, пов'язаних з публічною службою, позитивно у психологічно-правовий спосіб впливає на вчасність і ефективність забезпечення прав, свобод і інтересів приватних осіб у публічному адмініструванні шляхом надання якісних адміністративних послуг та при здійсненні виконавчо-розпорядчої діяльності.

Зроблено висновок, що основною підкатегорією адміністративних справ пов'язаних з публічною службою, як чинника адміністративно-процесуальної характеристики публічно-правових спорів, є поновлення на публічній службі, пов'язане із неправомірним її припиненням та стягнення на користь колишніх службовців значної суми бюджетних коштів, що стається, в першу чергу, внаслідок низької правової культури високопосадовців кожною новою публічною владою, які у порушення принципу непереривності публічної служби, звільняють «чужих» і призначають «своїх» публічних службовців,

виходячи не з критерію професійності, а з особистої відданості.

Обґрунтовано, що принципи адміністративного судочинства у справах пов'язаних із публічною службою є досить специфічними, адже поєднують у собі тріаду засад: принципи адміністративного процесуального права; принципи, на яких побудований адміністративно-правовий статус публічного службовця; принципи здійснення публічної служби.

Удосконалено наукове розуміння принципів розумності, швидкості та своєчасності розгляду адміністративних справ пов'язаних із публічною службою, які комплексно відображають процес розгляду та вирішення публічно-правових спорів, що розглядаються в порядку спрощеного судового провадження, а судові рішення виконуються негайно, що дозволяє всебічно, якісно та повно захистити і відновити права та інтереси публічних службовців та інших суб'єктів призначення.

Досить вдало удосконалено наукові положення щодо напрямків і конкретних пропозицій стосовно вдосконалення адміністративного судочинства у справах пов'язаних із публічною службою в Україні шляхом загальної систематизації законодавства про публічну службу, впровадження інституту медіації у вирішення публічно-службових конфліктів, розширення категорій адміністративних справ щодо дискримінації у відносинах публічної служби та збільшення спеціального строку звернення до адміністративного суду при вирішенні публічно-службових спорів

Дістали подальшого розвитку наукові положення щодо компаративістичної характеристики моделей розгляду та вирішення адміністративних справ пов'язаних із публічною службою, що відокремлюються в окремі категорії публічно-службових спорів або

відносяться до категорій спорів щодо оскарження рішень та дій суб'єктів владних повноважень, при цьому, розгляд таких справ здійснюється у більшості країн адміністративними судами, а в окремих державах – спеціалізованими органами судової влади (трибуналами).

Практичне значення одержаних результатів в теоретичній і практичній сферах обумовлюється тим, що сформульовані і обґрунтовані в дисертації висновки та пропозиції впроваджені та можуть бути використані у науково-дослідній сфері, правозастосовній діяльності та освітньому процесі.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Разом з тим, дисертація не позбавлена певних недоліків та суперечливих положень, які потребують додаткових пояснень та уточнень.

1. В дисертації неодноразово піднімається проблема необхідності розмежування трудових та адміністративних спорів. Однак, не запропоновані конкретні критерії такого розмежування.

2. Спірним є твердження, що принципи адміністративного судочинства у справах пов'язаних з публічною службою мають сутнісні відмінності від загальних принципів адміністративного судочинства (підрозділ 1.3). Інша справа, що у змісті кожного класичного принципу адміністративного судочинства можуть формуватися певні відтінки, що пов'язані з аналізованою категорією публічно-правового спору.

3. У дисертації автор не одноразово доводить, що справи пов'язані з публічною службою є малозначною справою або ж справою незначної складності, що на мій погляд, не завжди відповідає дійсності. Наприклад, коли поновлюється на посаді Генеральний прокурор

України чи суддя Конституційного суду України, навряд чи такі категорії справ можна вважати незначними у складності.

4. Погоджуючись із твердженням дисертанта, що медіація може стати дієвим способом розвантаження адміністративних судів, а також дотримання розумних строків розгляду адміністративних справ пов'язаних з публічною службою в Україні (підрозділ 3.2), можна також зазначити, що, на жаль, я не знайшов в дисертації конкретних пропозицій щодо змін і доповнень до законодавства щодо цього питання.

Вищенаведені зауваження, які в певній мірі носять характер побажань, не впливають на загальну позитивну оцінку якості виконаної дисертантом роботи.

Теоретичні результати й наукові положення, які містяться в цій дисертації, характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий вклад автора в юридичну науку.

Вдалий і логічно поєднаний вибір у дослідженні питань, їх актуальність, розумне співвідношення теоретичних міркувань та прикладів з практики, чіткість викладу матеріалу, аргументованість наукових висновків і узагальнень свідчать про значний науковий рівень проведеного дослідження та його практичне значення.

Оцінка оформлення дисертації та змісту автореферату.

Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених МОН вимог.

Загальний висновок.

Дисертаційне дослідження «Адміністративні справи пов'язані із публічною службою» є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують

конкретне наукове завдання. Виходячи із зазначеного, слід вказати, що дисертаційне дослідження за своєю актуальністю, новизною постановки та вирішенням досліджених проблем, теоретичним рівнем і практичною корисністю, достовірністю і обґрунтованістю одержаних результатів повністю відповідає науковій спеціальності 12.00.07 та вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а його автор – Марин Петро Петрович – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

**доцент кафедри конституційного права
та теоретико-правових дисциплін
Інституту права та суспільних відносин
Відкритого міжнародного університету
розвитку людини «Україна»,
кандидат юридичних наук**

Є. В. Сердюк

**ПІДПИС
ЗАСВІДЧУЮ**

